



Länsstyrelsen  
Västra Götaland

Miljöprövningsdelegationen

Beslut  
2020-12-14

Diarienummer  
551-20167-2020  
Dossienummer  
1488-1140

Sida  
1(27)

Koberg Förvaltning AB  
[info@koberg.se](mailto:info@koberg.se)

## Tillstånd till djurhållning och biogasproduktion på fastigheten Koberg 1:1 i Trollhättans kommun

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i (B) 40.01 (B) och 90.161 (B).

### Miljöprövningsdelegationens beslut

#### Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen ger Koberg Förvaltning AB (559052-4640) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till djurhållning och biogasproduktion på fastigheten Koberg 1:1 i Trollhättans kommun. Verksamheten får bedrivas inom det verksamhetsområde som framgår av bilaga 1.

Tillståndet gäller för djurhållning med högst 10 500 platser för slaktsvin i nya stallbyggnader. Tillståndet omfattar även anläggning och drift av en ny biogasanläggning. I biogasanläggningen får högst 47 000 ton substrat behandlas per år, varav maximalt 15 000 ton får utgöras av externt avfall enligt bilaga 2.

Tillståndet omfattar även byggnation av tre satellitbrunnar i anslutning till olika spridningsarealer enligt bilaga 3.

Innan tillståndet får tas i anspråk ska ett avtal avseende ombyggnad av väg 2040 ha träffats med Trafikverket.

#### Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

#### Villkor för tillståndet

##### Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Verksamheten ska bedrivas så att olägenheter till följd av flugor, lukt eller annan påverkan undviks. Om olägenhet av betydelse ändå uppkommer från verksamheten ska verksamhetsutövaren vidta effektiva skyddsåtgärder så att olägenheten upphör.

### **Lagring och hantering av organiska gödselmedel m.m.**

3. Vid anläggning av lager för flytgödsel och rötrest ska samtliga dräneringsledningar som förläggs runt och under dessa lager sammanföras till en provtagningsbrunn, före avledning till recipient. Inget annat vatten får avledas till provtagningsbrunnen.
4. Lagring, transport och annan hantering av fodermedel och organiska gödselmedel ska ske på sådant sätt att förorening av yt- och grundvatten inte kan ske. Eventuellt läckage och spill ska omedelbart tas om hand.
5. Avloppsvatten från foderkök, tvättvatten från rengöring av stallar och maskiner samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor vid anläggningen ska ledas till lager för organiska gödselmedel alternativt samlas upp i annan tät behållare för omhändertagande. Det ska finnas kapacitet att lagra vattnet i minst tio månader.

Vid avspolning av maskiner med enbart vatten får detta ske på gräsbevuxen yta som saknar direkt avrinning till dräneringssystem.

6. Lagringsutrymmen för organiska gödselmedel ska vara försedda med tättslutande tak eller flytande plastduk. Alternativt kan annan täckningsmetod med motsvarande lukt- och ammoniakreducerande effekt godkännas av tillsynsmyndigheten när det gäller flytgödsel men inte rötrest.

### **Biogasanläggningen**

7. Verksamhetsområdet för biogasanläggningen ska vara inhägnat och försett med stängselgrind. När anläggningen är obemannad ska grinden vara låst.
8. Tillförsel och inblandning av substrat och externt avfall till blandningsbrunnen ska ske på ett sådant sätt att spill omhändertas och läckage undviks.
9. Verksamheten ska bedrivas så att minsta möjliga metanläckage uppstår från anläggningen.

Vid överproduktion av gas eller vid driftstörning ska gasen facklas av, så att emissionerna blir så låga som möjligt och inte ger upphov till olägenheter för människors hälsa eller miljön.

10. Vid anläggningen får avfallsslag enligt bilaga 2 tas emot och behandlas. Andra avfallsslag med jämförbara miljöegenskaper får tas emot efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Avfall som utgör animaliska biprodukter får endast tas emot vid anläggningen om avfallet före mottagandet genomgått fullgod hygienisering.

11. Verksamhetsutövaren ska ha en beredskapsplan för hantering av olyckshändelser med konsekvenser för miljön. Det ska finnas dokumenterade rutiner och lämplig utrustning för att förebygga och avhjälpa sådana olyckshändelser. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten

senast sex månader efter att biogasanläggningen har tagits i drift. Tillsynsmyndigheten får bestämma en senare tidpunkt om det föreligger särskilda skäl. Planens aktualitet ska ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka beredskapen.

12. Förstagångsbesiktning av biogasanläggningen ska göras senast 6 månader efter att anläggningen har tagits i drift. Tillsynsmyndigheten får senarelägga tidpunkten om det finns särskilda skäl. Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att närvara vid förstagångsbesiktningen.

#### **Spridning av organiska gödselmedel**

13. Under tiden 1 augusti–31 oktober får spridning av organiska gödselmedel endast ske till etablerad vall eller inför sådd av höstoljeväxter.
14. Utöver vad som framgår av villkor 13 får under tiden 1 augusti–1 oktober spridning av organiska gödselmedel ske inför sådd av höstspannmål på lerjordar. Spridning får ske på högst 90 hektar av åkerarealen per kalenderår. Nedbrukning ska ske inom sex timmar efter spridning.
15. Organiska gödselmedel ska, med undantag för perioden enligt villkor 14, brukas ner senast inom tolv timmar efter spridning, såvida inte spridning sker i växande gröda.
16. Spridning av organiska gödselmedel ska ske i så få och koncentrerade perioder som möjligt. Spridning under lördagar, söndagar, helgdagar eller helgdagsaftnar ska så långt möjligt undvikas. Hänsyn ska också tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden så att minsta möjliga näringsförlust och olägenhet för närboende uppstår.
17. På skyddszoner utmed vattendrag får inte gödsling och kemisk bekämpning ske.
18. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare vattendrag eller vattenförande dike än 10 meter. Om exakt spridningsteknik (bandspridning eller myllning) används kan skyddsavståndet minskas till 6 meter. Spridning får dock inte ske närmare vattentäkt än 50 meter. Särskild försiktighet ska iakttas där markytan lutar mot vattendrag eller vattentäkt, liksom där åkermarken regelmässigt översvämmas vid snösmältning eller riklig nederbörd.

#### **Kemikalier och avfall**

19. Kemiska produkter (inklusive bränsle) och farligt avfall ska förvaras och i övrigt hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt.

Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

20. Döda djur ska snarast transporteras till en godkänd destruktionsanläggning. I väntan på transport ska djuren förvaras på ett betryggande sätt ur smittspridnings- och luktsynpunkt.

#### **Kontrollprogram**

21. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. Av kontrollprogrammet ska minst framgå mät- och beräkningsmetoder, mät-/beräkningsfrekvens och utvärderingsmetoder för
- kontroll och dokumentation av temperaturregistrering av färdigrötat substrat,
  - kontroll och dokumentation av hur ofta och länge fackling av biogas sker,
  - kontroll av påverkan på vattenrecipienter,
  - uppföljning av grundvattennivåer,
  - fullständig markkartering med avseende på fosfor, kalium och pH,
  - växtnäringsbalans med avseende på kväve och fosfor,
  - analys av organiska gödselmedel med avseende på torrsbstanshalt, totalkväve, ammoniumkväve och fosfor.
- Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller det senare datum som tillsynsmyndigheten bestämmer.
22. Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell gröda, markkartering och gödselns växtnäringsinnehåll.

#### **Nedläggning av verksamheten**

23. Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det med att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter en anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in, om det finns behov av det.

#### **Rätt för tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor**

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor enligt följande. Detta görs med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken.

- D1. Miljömässigt säker hantering för inblandning av substrat och externt avfall till blandningsbrunnen (villkor 8).

### **När tillståndet får tas i anspråk**

Miljöprövningsdelegationen avslår ansökan om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk först när det har fått laga kraft.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

### **När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningstid)**

Verksamheten enligt tillståndet ska ha satts igång senast tre år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

### **Delgivning sker genom kungörelse**

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Trollhättans Tidning, Elfsborgs Läns Allehanda (TTELA).

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen och hos kommunkansliet i Trollhättans kommun. Länsstyrelsens e-postadress är [vastragotaland@lansstyrelsen.se](mailto:vastragotaland@lansstyrelsen.se).

## **Redogörelse för ärendet**

### **Bakgrunden till ansökan**

Koberg Förvaltning AB (sökanden) ansöker om tillstånd till slaktsvinsproduktion och biogasproduktion. Ansökan föranleds av att sökanden planerar att starta två nya produktionsgrenar inom sin verksamhet. Nuvarande verksamhet består av skogs- och jordbruk, fastighetsförvaltning, jaktverksamhet, berg- och grustäkt och energiproduktion i form av vind- och solkraft.

### **Tidigare tillstånd till verksamheten**

Verksamheten på platsen har inte tidigare tillståndsprövats enligt miljöbalken eller miljöskyddslagen (1969:387).

### **Sökandens samråd med myndigheter och enskilda**

Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska verksamheten antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att en specifik miljöbedömning ska göras.

Som ett första steg i den specifika miljöbedömningen har sökanden samrått med myndigheter, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådet har handlat om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (avgränsningssamråd).

### Hur ansökan har handlagts

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 12 maj 2020. Efter kompletteringar har ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och i ortstidningen Trollhättans Tidning, Elfsborgs Läns Allehanda (TTELA) samt remitterats till Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden i Trollhättans kommun, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Trafikverket.

Yttranden har kommit in från samtliga remissinstanser. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

### Hur verksamheten klassificeras

Verksamheten klassificeras enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med verksamhetskod

- 1.10-i (B) Anläggning för djurhållning med mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion.
- 40.01 (B) Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår.  
Tillståndsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår.
- 90.161 (B) Anläggning för att behandla icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och
  1. den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, eller
  2. om behandlingen enbart sker genom anaerob biologisk nedbrytning och den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.

Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen

  1. är tillståndspliktig enligt 66 §, eller
  2. är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §. Förordning (2016:1188).

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250) och därmed av industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU) och har följande kod i direktivet.

- 6.6 b intensiv uppfödning av svin med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg).

### Vad ansökan avser

Sökanden ansöker om tillstånd för att på fastigheten Koberg 1:1 i Trollhättans kommun bedriva djurproduktion omfattande 10 500 platser för slaktsvin och en biogasanläggning med rötning av den egna gödseln och externa substrat. Produktionen kommer uppgå till högst 10 000 MWh per år.

Rötningen kommer ske av egna substrat som består av gödsel, foderrester, grödor mm på ca 32 000 ton och intransport av maximalt 15 000 ton externt avfall.

Gödselhantering blir flytgödsel som kommer pumpas in till biogasanläggningen för rötning tillsammans med andra substrat och externt avfall.

Rötrest och flytgödsel ska lagras i sex brunnar med täckning i anslutning till anläggningen, och i tre planerade satellitbrunnar i direkt anslutning till spridningsarealer.

Hela anläggningen med djurstallar, lagerutrymmen, biogasverksamhet och satellitbrunnar kommer att byggas upp helt från början då ingen verksamhet av detta slag pågår i dagsläget.

### **De åtaganden som sökanden har gjort**

Sökande åtar sig att göra åtgärder vad gäller vattenförbrukning, foderhantering, energi, gödsel, kemikalier, avfall, transporter, lukt, ammoniak, klimatpåverkan, buller, damning, dagvatten, spillvatten och driftstörningar, åtagande framgår i punktform nedan:

- Vattenbesparande teknik används vid rengöring och rutiner för funktionskontroll av vattenanordningar upprättas och följs.
- Fasutfodring med tillsatser av näringsupptagsoptimerande ämnen tillsätts fodret och teknik för optimering av fodertilldelning.
- Egen biogasproduktion som genererar el-energi, LED-belysning. Rutiner för funktionskontroll av ventilation, värmesystem etc. upprättas och följs.
- Gödselrännor förses med kollektorslangar anslutna till värmepump för värmeåtervinning samtidigt som gödseln kyls. Gödsel/rötrestbrunnar förses med tätslutande tak av gummiduk. Bandspridning av gödsel/rötrest kommer att ske och gräsbevuxna skydds-zoner mot vattendrag.
- Kemikalier med låg miljöpåverkan väljs och läkemedelsanvändning begränsas genom aktivt djurhälsoarbete.
- Foder hanteras uteslutande i bulk vilket minimerar emballageavfall, aktivt djurhälsoarbete minskar kadavermängder.
- Gödsel/rötresttransporter kommer företrädesvis ske med lastbilsdragen trailer med en lastvolym på 36-42 m<sup>3</sup>. Matarlang för gödsel/rötrest utreds och kan bli aktuellt.
- Fodertrågssensorer minimerar foderspill och driftsäker kontinuerlig automatisk utgödsling, som minskar lukt och ammoniakbildning i stallarna.
- Resurseffektiv produktion är verksamhetens övergripande mål och harmonierar med låg klimatpåverkan per producerat slaktdjur.

- Bullrande verksamhet undviks under nattetid och veckoslut, bullrande utrustning i form av foderkvarnar, pumpar och kompressorer placeras inomhus.
- Blötutfodring ger minskad damning och torra foderråvaror hanteras i slutna system.
- Hårdgjorda gårdsytor hålls alltid rena för att minimera påverkan på dagvattnet.
- Foderkökets avlopp ansluts till flytgödselbrunnen. Minireningsverk för avlopp från verksamhetens personalutrymmen med lunchrum, omklädning och toalett anläggs.
- Möjlighet att stoppa förorenat vatten från att nå sjön Vanderydsvattnet finns i form av pumpstation som kan stängas vid tex. olycka.

### **Sökandens förslag till villkor för verksamheten**

1. Organiska gödselmedel ska brukas ned senast inom 12 timmar efter spridning, såvida inte spridning sker i växande gröda
2. Avsättning för stallgödsel/rötrest ska säkerställas genom kontrakt med gödselmottagare motsvarande den mängd som överstiger verksamhetens egen tillgängliga spridningsareal.
3. Årlig beräkning av mängden fosfor i form av mottaget substrat till biogasanläggningen ska utföras och redovisas i den årliga miljörapporten, alternativt kunna visas vid tillsyn. Beräkningen redovisar företagets behov av spridningsareal det aktuella året.
4. Under tiden 1 augusti–31 oktober får spridning av organiska gödselmedel ske på maximalt 300 ha lerjordar inför sådd av höstspannmål under förutsättning att nedmyllning sker inom sex timmar (inkommit efter bemötande av länsstyrelsens yttrande, MPD:s anmärkning).

### **Sökandens beskrivning av den ansökta verksamheten**

#### **Ansökt verksamhet**

##### **Djurhållning**

Den planerade verksamheten omfattar en produktion med 10 500 platser för slaktsvin, detta motsvarar en djurproduktion med 1 050 djurenheter. Produktionen planeras till omgångsuppfödning med 3,25 omgångar per år. Med hänsyn tagen till förväntad dödlighet (1,5 %) produceras 33 613 slaktsvin per år.

Årsfoderförbrukningen för besättningen beräknas uppgå till 6 800 ton torra fodervaror. Av detta utgörs knappt 90 % av spannmål och åkerböror som kan produceras på egen och närliggande mark. Djurproduktionen kommer ske i fem stallbyggnader med olika avdelningar i. Besättningsstorleken dimensioneras för att harmoniera med en smågrisbesättning som ensam kommer förse verksamheten med smågrisar.



Flytgödselsystem och gårdsbaserad biogasanläggning planeras i anslutning till stallarna. Lagring sker i gödsel/rötrestbrunnar i anslutning till stallet, och satellitbrunnar på tre platser i anslutning till spridningsarealerna. Satellitbrunnarna möjliggör effektiv hantering och bästa möjliga utnyttjande av gödsel/rötrest.

Den totala lagringskapaciteten i dessa brunnar är 45 000 m<sup>3</sup> vilket beräknas klara 11 månaders lagring, samtliga brunnar kommer förses med fasta tak.

### **Biogasproduktion**

Biogasproduktionen kommer att vara huvudsakligen gödselbaserad från den egna slaktsvinsproduktionen. Även foderrester och grödrester från gården kommer ingå som substrat upp till ca 32 000 ton. Möjlighet att ta emot stallgödsel från högst tre andra gårdar kommer ske. Mottagande av högst 15 000 ton externt avfall kan bli aktuellt i framtiden, därför vill sökanden säkra rätt att ta emot detta avfall.

Hygieniseringsavdelning på egna anläggningen är inte aktuellt, och därmed inte mottagning av t.ex. obehandlat slaktavfall. Skulle livsmedelsavfall tas emot för rötning, kommer det vara förhygieniserat, även kommer en lukthanteringsplan tas fram, och erforderliga lagringsutrymmen för substratet iordningsställas. Verksamheten kommer inte förbränna någon gas i en gaspanna utan biogasen kommer att driva en motor (kraftvärmeenhet) som producerar el och värme. Så tillstånd för någon panna är inte aktuellt.

Biogasanläggningen kommer att placeras i direkt anslutning till stallarnas gödselvårdsanläggning, och bestå av följande delar:

- Blandningsbrunn
- En eller två rötkammare
- Teknikbod med plats för gasmotor och elgenerator
- Fackla
- Lager för biogödsel

Biogasanläggningen har en blandningsbrunn dit substratet pumpas eller tillförs direkt. Anläggningen kommer ha en eller två rötkammare. Processen kommer att vara en totalomrörd, mesofil (25-40<sup>0</sup> C) process med en genomsnittlig uppehållstid på ca 30 dagar. Den verkliga uppehållstiden kan variera. Rötkammaren beräknas ha ca 3 000 m<sup>3</sup> aktiv volym. Därtill kommer volym för gaslagring som också delvis sker i rötkammaren.

Biogasen kommer att användas för produktion av el och värme genom en s.k. kraftvärmeenhet (motor) och på så sätt täcks hela företagets elbehov av ”grön” el från biogasen. Stallar och andra närliggande byggnader kommer att värmas med värme från biogasanläggningens kraftvärmeenhet.

Som en säkerhetsåtgärd finns det en fackla som ska ha en kapacitet att med god marginal kunna täcka hela den momentana biogasproduktionen, dvs all gas ska kunna brännas i facklan om motorerna står still pga reparation eller andra skäl. Facklan ska även gå igång vid en överproduktion av gas, dvs om mer biogas produceras än vad som motorerna har kapacitet att för stunden ta emot.

Facklan kommer att vara placerad i direkt närhet till biogasanläggningen (ofta placeras de på eller intill teknikboden), men på korrekta avstånd med tanke på

säkerhetskrav i lagstiftningen. Höjden på facklan kommer att vara snarlik biogasanläggningen så den kommer att smälta in i gårdsbilden.

### **Växtodling**

Sökande förfogar över 950 ha öppen mark, varav 11 ha är naturbetesmark och 22 ha är våtmark, 917 ha är åkerareal där gödsling kan ske. Växtodlingens ungefärliga fördelning under ett medelår är i dag ca 20% träda, 25% vall, 16% havre, 11 % korn, 9% höstvetete, 7% vårvete, 4% höstraps, övrigt som odlas är foderraps till vilt, betesmarker, skydds zoner mm.

I dag är jordbruksdriften växtodling som syftar till spannmålsproduktion för avsalu, och grovfoderproduktion till företagets hägnade viltstam av vildsvin och hjort. Verksamheten kommer övergå i att odla mer vete och korn framöver som foder till kommande slaktsvinsproduktion.

Där åker gränsar mot vattendrag och bäckar finns permanent bevuxna skydds zoner.

### **Vattenuttag**

Vattenproduktionen till djurhållningen planeras försörjas med vatten från djupborrade brunnar inom verksamhetsområdet. Provboringar som gjorts, och det teoretiska underlag som t.ex. SGU och vatteninformationskartan VISS erbjuder, visar på goda förutsättningar för försörjning av produktionens vattenbehov på platsen.

Vattenförbrukningen, utifrån ett maxscenario med en foderstat enbart baserad på torra foderråvaror, beräknas uppgå till drygt 28 500 m<sup>3</sup> på årsbasis. Med den planerade införseln av blöt foderråvara i form av drank minskar behovet av vatten från vattentäkten med 10 017 m<sup>3</sup> per år.

### **Energi och avfall**

Energiförsörjningen för planerad produktion utgörs med undantag för spannmålstorkning och transporter uteslutande av el. Genom satsning på biogas kommer energi kunna produceras i form av el och värme. Vid fullt utbyggd anläggning kommer 100 % av slaktsvinsproduktionens el- och värmebehov täckas av biogasanläggningen.

Den största avfallsposten i verksamheten är kadaver. Mängden beräknas till cirka 25 ton per år. Kadaver kommer lagras i täta kylrum inför hämtning av Svensk Lantbruks tjänst för transport till godkänd destruktionsanläggning. Övrigt avfall utgörs av utbytta lysrör, medicinflaskor, oljor, kanyler med mera.

### **Lukt och ammoniakutsläpp**

Lukt- och ammoniakutsläpp är förknippade med aktuell djurhållning som består i tillväxande slaktsvin. Utsläppen från kommande stall beräknas till 1,11 kg ammoniak per plats och år, vilket med god marginal är lägre än gränsvärdet 2,6 kg ammoniak per plats och år för växande grisar som anges i BAT-slutsatserna.

### **Spillvatten och dagvatten**

Spillvatten i form av tvättvatten från stallar och foderkök samlas upp i gödselbehållaren. Sanitärt vatten från personalutrymmen kommer renas i ett minireningsverk, separat tillstånd för reningsverket avses sökas hos Trollhättans kommun.

Dagvatten från taktor och övriga ytor som inte samlas upp till gödselbrunnarna avleds via dräneringssystem som rinner drygt 1,5 kilometer från verksamhetsområdet till recipient Vanderydsvattnet. Merparten av denna sträcka är öppet dike. Under denna färd genom biologisk aktiv miljö pågår dels filtrering av partiklar, dels nedbrytningsprocesser. Innan vattnet når recipienten finns en pumpstation som kan stängas av om det skulle uppstå en brand eller olycka för att på så sätt undvika att dagvattnet rinner ut i recipienten.

### **Transporter**

Antalet externa transporter beräknas uppgå till 1 980 räknat både tur och retur. Transporterna hålls nere genom att säkerställa hög fyllnadsgrad, och stora ekipage. Transporterna in och ut från anläggningen går via riksväg 42 och sen in en kilometer på länsväg 2040. Väg 2040 kommer att förbättras av sökande enligt ett avtal med Trafikverket.

De interna transporterna till och från verksamheten ökar i form av stallgödsel/rötresttransporter. Efter att produktionen etablerats och satellitbrunnar anlagts, kommer gödsel huvudsakligen transporteras med lastbilsdragen trailer med en lastvolym på 36 m<sup>3</sup>- 42 m<sup>3</sup>. I jämförelse med traktordragen gödseltunna utgör lastbilarna ett mindre störningsmoment då de bullrar mindre och är snabbare och smalare på vägen. Satellitbrunnarna placeras vid Fristorp, Snuggebo och Livered.

### **Natur- och kultur**

#### *Natur*

Då oexploaterad mark tas i anspråk för byggnationer har en naturvärdesinventering utförts som visar att det finns några enstaka stora träd i närheten av där anläggningen föreslås byggas, målsättningen är att spara dessa träd men troligen kommer något av träden vara tvunget att tas ner i samband med byggnation. Sökande har dessutom låtit plantera ett område med ek i närheten av planerat verksamhetsområde, detta anses som en kompensation.

#### *Kultur*

Koberg utgör ett riksintresse för kulturmiljön. Riksintresset motiveras med att det utgör ett ”Herrgårdslandskap med anor från 1600-talet, som utgör ett av de tydligaste exemplen i länet på godssystemets sociala och ekonomiska struktur, särskilt genom ett intressant byggnadsbestånd från 1800-talet.”

Kulturmiljön i området har föranlett särskilt samråd med Länsstyrelsens Kulturmiljöenhet och en Arkeologisk utredning har utförts på två tänkbara byggplatser. En arkeologisk utredning (dnr 431-18641-2019) är utförd på de två aktuella områdena Norr och Söder. I område Norr påträffades ett röjningsröseområde som enligt länsstyrelsen betraktas som en fornlämning. I område Söder påträffades inga fornlämningar. Sökande har utifrån detta ansökt om att område B utifrån samrådet blir sökandes huvudalternativ vilket på så sätt inte ska påverka område Norr och därmed inte behöva utföra ytterligare utredningar vad gäller kulturmiljö.

### **Statusrapport**

Då det av utredningen framgår att de potentiellt miljöfarliga ämnena som används i verksamheten hanteras i så liten mängd eller på ett sådant sätt att en spridning till mark och vatten i området kan uteslutas, bedöms en vidare kartläggning av

ämnenas farlighet inte behövas. Vad gäller ammoniak förekommer det aldrig i koncentrerad form utan späds ut i luft redan vid avgång från gödsel och djur för vidare spädning i ventilation och omgivande luft. Sökanden beslutar med ledning av ovanstående utredning att en statusrapport inte behöver upprättas för området.

## **Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll**

### **Lokalisering**

Huvudalternativet för lokalisering av djurhållning och biogasproduktion är ett skogsparti omgivet av jordbruksmark drygt en kilometer öster om Kobergs slott. Anslutningen går från riksväg 42 och en kilometer på länsväg 2040 fram till Hövdingekullen.

Området som kommer att tas i anspråk är ca 4,5 ha skogsbruksmark för att härbärgera den planerade anläggningen med djurhållning och biogasanläggning. Satellitbrunnar kommer i möjligaste mån byggas på skogsmark för att minska ytan produktiv jordbruksmark som ianspråk tas till den nya verksamheten. Lokaliseringen av satellitbrunnar är gjord med strategisk närhet till spridningsareal, och med hänsyn till närboende.

Inom en radie av 500 meter från det planerade djurhållning/biogas-anläggningsområdets ytterkanter, finns endast en bostad. Bostaden som ligger drygt 200 meter öster om planerat anläggningsområde ägs av Koberg Fideikommiss och hyrs ut. Närmaste bostad utanför 500-metersradien ligger drygt 600 meter öster om anläggningsområdet, och närmaste bostad i den förhärskande vindriktningen (sydvästlig) ligger 750 m bort.

Närmaste bostad som inte ägs av Koberg Fideikommiss ligger ca 1 km sydväst om planerat anläggningsområde. All mark inom 1000 m från anläggningsområdet ägs av Koberg Fideikommiss.

### **Nollalternativ**

Alternativet innebär att verksamheten inte investerar alls i gris- och biogasproduktion.

Detta skulle innebära ett stort avbräck för den svenska grisbranschen som är beroende av satsningar i nya större anläggningar för att bibehålla sin ledande position inom djurskydd, djurhälsa och miljö, och för att kunna utgöra en attraktiv arbetsplats till framtidens arbetskraft inom lantbruk och livsmedelsproduktion.

På det regionala, och lokala planet, kan sökandes satsning på slaktsvinsproduktion gynna näringsliv och landsbygdsutveckling genom det ökande arbetskraftsbehovet både direkt med egen personal, och indirekt med inhyrda aktörer.

Om anläggningen inte kommer till stånd uteblir dessa positiva effekter.

Konsekvensen för sökande, om anläggningen inte kommer till stånd, blir en sämre framtida utvecklingspotential för lantbruksdriften.

### **Miljökonsekvenser**

För att minimera miljöpåverkan och negativa effekter på människors hälsa kommer ny och bra teknik användas då allt byggs nytt från början. Försiktighetsåtgärder för att minska lukt, buller, transporter, förluster av växtnäring, samt åtgång av vatten

och energi kommer att ske. Hänsyn kommer också tas för att undvika påverkan på vattendrag och kultur- och naturmiljö.

Vid hantering av organiska gödselmedel finns det alltid risk för förluster av näringsämnen och luktolägenheter i närområdet. Men eftersom all gödsel kommer rötas så minskas riskerna för lukt. Störst risk för störningar uppstår i samband med flytt och transport av organiska gödselmedel. Riskerna begränsas genom att gödseln kommer transporteras med rena och ändamålsenliga fordon.

Planerad lokalisering har ovanligt bra förhållanden tack vare att all mark på ett stort område ägs av Koberg Fideikommiss så det finns inga närboende i närheten. Bra vägar och strategiskt placerade satellitbrunnar gör att transporterna och lagring av organiska gödselmedel kan ske på ett bra sätt. Alla brunnar för organiska gödselmedel kommer vara utrustade med fasta tak för att minimera lukt och avgång av ammoniak.

Ambitionen för verksamheten är att klimat- och miljömässigt gå så långt det är möjligt genom att installera biogasproduktion och eventuellt solceller på slaktsvinsstallarna. De ekonomiska förutsättningarna för detta avgörs dock av politiska beslut.

Den planerade biogasproduktionen är en ytterst klimatsmart energiåtgärd, som kan bidra till att göra verksamheten (och på sikt hela samhället) fri från dagens oljeberoende och trygga framtidens energiförsörjning. Dessutom; när biogas utvinns ur gödseln, reduceras gårdens naturliga läckage av växthusgasen metan rejält. Som bonus erhålls bättre gödselmedel efter biogasutvinningen, än innan.

#### **Vattenuttag**

Det finns ingen grundvattenförekomst av allmänintresse i närområdet, närmast är sand- och grusförekomsten Sollebrunn-Gräfsnäs som ligger ca 7 km sydost om Koberg. Närmaste bostäder finns på ca 700 m bort och ägs av Koberg Fideikommiss.

Med hänsyn taget till avståndet till befintliga täkter, brunnarnas djup, och tillgång på vatten som kunnat konstateras efter provpumpning på planerad byggplats är det osannolikt att det planerade vattenuttaget skulle kunna påverka enskilda eller allmänna intressen.

#### **Påverkan på vattenrecipienten**

Koberg ligger mitt på vattendelaren mellan Visslaåns avrinningsområde i norr och Vanderydsvattnets tillrinningsområde i söder. Utsläpp av dagvatten kommer att ske till Vanderydsvattnet.

Den ekologiska statusen för näringsämnen är klassad som måttlig för båda vattenförekomsterna beroende på övergödning och hydromorfologisk påverkan. För kemiska statusen är den ej god för båda och detta beror på förhöjda halter av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE) som gör grunden för bedömningen.

Sökandens bedömning är att verksamheten kommer bedrivas med minimal påverkan tack vare insatser i produktionen där merparten av all hantering av gödsel, foder och ytor där förorening kan ske leds till gödselbrunnarna för att minimera läckage till dagvatten.

Spridning av gödsel sker med anpassade gödselgivor, skyddsavstånd vid gödselspridning iaktas, exakt spridningsteknik tillämpas och skyddszoner mot vattendrag och bäckar finns. Dessutom finns det möjlighet att stänga av en pumpstation söder om Kobergs Slott där dagvattnet pumpas vidare ut till Vanderydsvattnet om en olycka eller brand skulle uppstå.

## Yttranden från myndigheter i sammanfattning

### Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att tillstånd ges för slaktsvin- och biogasproduktion enligt ansökan. Länsstyrelsen har lämnat förslag på specifika villkor samt motiverat vissa av förslagen men förutsätter att Miljöprövningsdelegationen tar hänsyn till den exakta utformningen utifrån vad som är vanligt för branschen.

Det är positivt att sökanden åtar sig att anlägga ”gräsbevuxna skyddszoner mot vattendrag”. Länsstyrelsen anser dock att Miljöprövningsdelegationen behöver förtydliga vissa förutsättningar, exempelvis att en anlagd skyddszon får brytas högst en gång vart femte år för ny insådd och att en skyddszon bör vara minst sex meter bred.

Då sökanden har lämnat få förslag på villkor har Länsstyrelsen lämnat förslag på specifika villkor som bör meddelas för verksamheten och motiverat förslagen. Nedan framgår länsstyrelsens förslag på villkor som har varit föremål för diskussion.

### Spridning av organiska gödselmedel

- Under tiden 1 augusti–31 oktober får spridning av organiska gödselmedel endast ske till etablerad vall eller inför sådd av höstoljeväxter. Tillsynsmyndigheten kan dock medge spridning till andra grödor om särskilda skäl föreligger.
- Organiska gödselmedel ska brukas ned snarast eller senast inom 12 timmar såvida inte spridningen sker i växande gröda. Organiska gödselmedel får inte spridas på snötäckt, översvämmad eller vattenmättad mark och särskild försiktighet ska iaktas där markytan lutar mot vattendrag, liksom där åkermarken regelmässigt översvämmas vid snösmältning eller riklig nederbörd.

Det finns beslutade slutsatser om bästa tillgängliga teknik. Länsstyrelsen bedömer att sökanden uppfyller dessa. Den motivering som sökanden har gett till varför en statusrapport inte behöver upprättas är tillräcklig.

### Samhällsbyggnadsnämnden i Trollhättans kommun

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att avstyrka ansökan om tillstånd gällande djurhållning och biogas på Koberg 1:1.

### Dagvatten

Nämnden bedömer att ansökan ska avslås på grund av att den inte beskriver hur verksamheten kommer att förebygga påverkan på vattenförekomsten Vanderydsvattnet från dagvatten på området. De åtgärder som beskrivs gällande

dagvatten från de tillkommande hårdgjorda ytorna är att avstängning av dagvattenledning är möjlig och att ytorna ska hållas rena. Möjligheten till avstängning av dagvattenledningen är positivt med utgångspunkt i verksamhetens nödlägesberedskap.

Dock bedöms ytterligare skyddsåtgärder krävas med koppling till dagvatten för att förebygga att diffusa utsläpp av exempelvis, gödsel, oljor eller foder m.m. når Vanderydsvattnet.

Verksamheten kommer att föra med sig tung trafik på området, och lastning och lossning av varor. Därför är det troligt att diffusa utsläpp kommer att ske i samband med dessa. I ansökan beskrivs att de hårdgjorda ytorna alltid ska hållas rena. Som en åtgärd att förebygga förorenat dagvatten. Hur detta ska gå till beskrivs dock inte i ansökan. Ingen redovisning förekommer gällande möjlighet att förebygga uppkomst av dagvatten.

### **Klimatpåverkan**

Bedömning görs också att det saknas tillräckliga uppgifter om hur verksamheten ska förebygga klimatpåverkan till följd av transporter i, samt till och från verksamheten. I ansökan beskrivs att klimatpåverkan ska förebyggas genom en minskad foderåtgång och så korta transporter som möjligt. Dessutom att biogasproduktion och eventuell solcellsinvestering bidrar till att minska klimatpåverkan.

Det är dock oklart om verksamheten planerar för att vid externa transporter till och från huvudanläggningen och satellitanläggningarna använda sig av alternativ till fossila bränslen för att minska klimatpåverkan från dessa. Dessa transporter redovisas kunna bli strax under 2000 per år och genomförs av tunga fordon. Därtill kommer interna transporter i verksamheten i samband med sådd, gödselspridning och skörd. Det bör i ansökan redogöras vilken bränsleförbrukning som kan förväntas från transporterna samt hur klimatpåverkan från dessa kan minska, förutom att hålla resorna så korta som möjligt.

### **Enskild avloppsanläggning för hushållsvatten från personalutrymmen**

Ansökan om tillstånd för enskild avloppsanläggning avseende hushållsvatten från personalutrymmen ska inkomma till Samhällsbyggnadsförvaltningen, Trollhättans stad, senast i samband med att bygglov söks för byggnationen.

### **Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund**

Har inget att erinra om ansökan.

### **Trafikverket**

Trafikverket har tidigare yttrat sig i ärendet (TRV 2020/57119) och då framfört villkor att avtal ska träffas avseende ombyggnad av väg 2040 för att tillåta föreslagen exploatering.

Något avtal är ej till dagens datum träffat mellan Trafikverket och exploatören. Miljöprövningsdelegationen får bedöma om detta ska vara träffat innan eller efteråt.

## Sökandens bemötande av yttrandena

### Länsstyrelsen

Sökande yrkar på detta villkor för spridning av organiska gödselmedel på lerjordar.

- Under tiden 1 augusti–31 oktober får spridning av organiska gödselmedel ske på maximalt 300 ha lerjordar inför sådd av höstspannmål under förutsättning att nedmyllning sker inom sex timmar.

Nuvarande och planerad växtodling på Koberg/Fristorp är en balanserad grödfördelning mellan höst- och vårsådd spannmål, avbrottsgröda såsom oljeväxter, och vallodling. I växtodlingsplaneringen beaktas närande respektive tärande egenskaper hos kulturerna likväl som ogräs- respektive sjukdomsreglering enligt IPM (Integrated Pest Management). I planen för höstsådd spannmål, är näringsstatusen inför övervintring avgörande för hur grödan ska klara de kalla månaderna. Det är erkänt att plantans fosfor- och kaliumtillgång avgör bestockning, rotbildning och hela plantans övervintringsförmåga. Begränsad mängd kväve till spannmål på hösten tillsammans med fosfor och kalium har i försök givit en positiv kombinationseffekt.

Den planerade grisproduktionen kommer ge sökande ett utmärkt NPK-gödselmedel till höstspannmål på hösten. Det skulle ersätta inköp av den mineralgödsel som i dagsläget används. Snabb myllning av stallgödseln är önskvärt inte bara ur miljösynpunkt utan också för grödans växtnäringsutnyttjande. Då spridning sker på lerjord är utlakningsrisken för kväve begränsad.

Motivet till en arealbegränsning är att sökandes tillgängliga spridningsareal på drygt 900 ha, till övervägande del utgörs av lerjordar som lämpar sig för höstsådd. I nuläget bestämmer marknadsparametrar till stor del vilka grödor som odlas det enskilda året, men med den planerade grisproduktionen kommer växtodlingen fokuseras på att tillgodose foderbehovet. Foderbehovet innebär att en påtagligt större areal än idag ianspråkats för höstsådd spannmål, företrädesvis höstvetete och höstkorn. Att tillåta höstgödsling av organiska gödselmedel inför höstsådd spannmål på maximalt 300 ha överensstämmer med företagets ambition att på bästa sätt utnyttja stallgödselns växtnäring i växtodlingen, samtidigt som hänsyn tas till omgivande miljö.

### Samhällsbyggnadsnämnden i Trollhättans kommun

#### *Dagvatten*

Dagvattnet rinner drygt 1,5 kilometer från verksamhetsområdet till recipient Vanderydsvattnet. 900 meter av denna sträcka är öppet dike. Under denna färd genom biologisk aktiv miljö pågår dels filtrering av partiklar, dels nedbrytningsprocesser. Små orenligheter från t.ex. diffusa utsläpp från trafiken på verksamhetsområdet, kommer därmed hindras innan de når Vanderydsvattnet. Diffusa utsläpp, såsom gummipartiklar från däck, sotpartiklar från avgassystem m.m. begränsas av att maskinparken är ny, modern och väl underhållen. Sökande tar ansvar för egna fordon, och ställer krav på leverantörer att deras fordon uppfyller gällande miljölagstiftning och sköts med löpande underhåll.

Åtgärder för att förebygga uppkomst av dagvatten:

- Begränsa storlek på hårdgjord yta



- Angränsande ytor hålls bevuxna med vegetation som konsumerar vatten och växtnäring

Åtgärder för att hålla hårdgjorda ytor rena och därmed rent dagvatten:

- Gödselhanteringen är uteslutande flytgödsel som pumpas i rör till täkta lager. Inför spridning eller gödseltransport pumpas gödseln i rör till täta tunnor/lasttransporter. Heltäckt gödsellogistik.
- Foderanläggning och foderlager är inbyggda. Inomhushantering av foder. Inga öppna transporter av fodermedel.
- Utlastning av djur sker via transportramp under tak. Djurhållning inklusive lastning/lossning sker inomhus/under tak – ingen påverkan på hårdgjord yta.
- Trafik som trafikerar de hårdgjorda ytorna är givetvis besiktigade fordon som uppfyller gällande miljölagstiftning och sköts med löpande underhåll. Skulle läckage från något fordon uppstå under en transport på verksamhetsområdet, är det ett fall för verksamhetens nödlägesberedskap.

Nödlägesberedskap i det fall en oförutsedd händelse leder till förorening av gårdsplan och riskerar att förorena dagvatten:

För flytande förorening:

- Uppsugningsmaterial som efter användning avlägsnas och tas omhand. Vid behov kan förorenade jordmassor grävas bort och lämnas till destruktion.
- Vid stor olycka (brand med släckvatten, kollaps av behållare, rör eller dyl.) stängs pumpstationen söder om slottet av, så föroreningar hindras att nå Vanderydsvattnet. Sugbil kallas in och förorenat vatten kan temporärt lagras i gårdens gödsel/rötrestr-brunnar.
- Då olycka sker i inomhusmiljö kommer alla föroreningar dräneras till flytgödselbrunn och påverkar därmed inte dagvattnet.

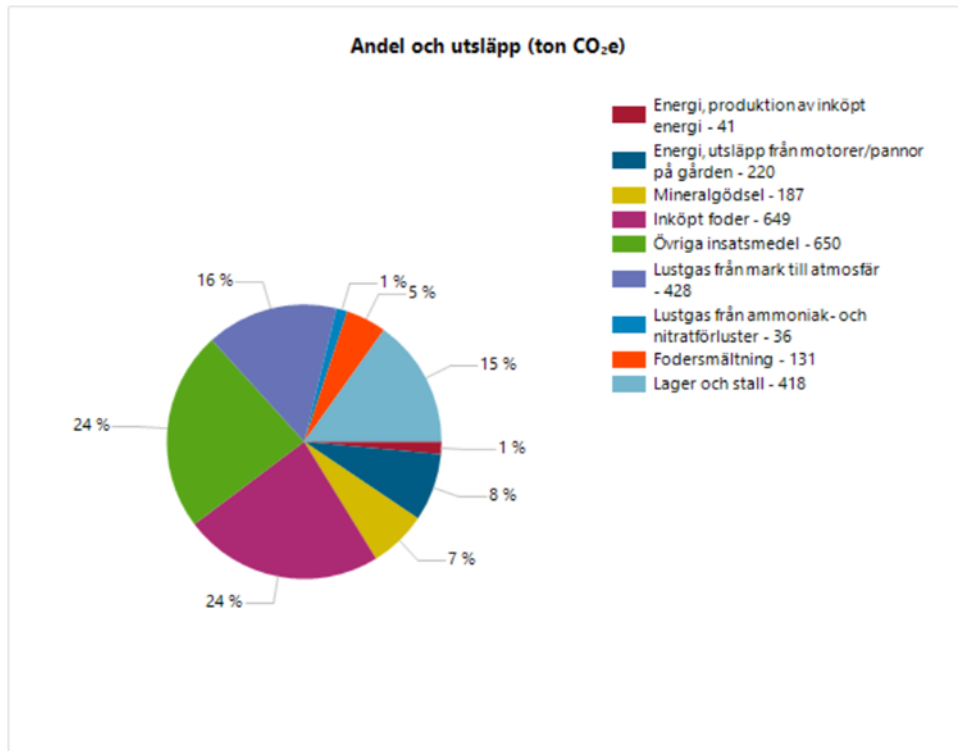
För fast förorening:

- Materialet skyfflas/sopas upp. Vid behov blötläggs fläcken med förorening och uppsugningsmaterial används, som sedan avlägsnas och tas omhand.

Dagvatten är en av många miljöaspekter som kommer regleras i ett miljötillstånd. Det yttrande som nyligen inkommit från Länsstyrelsens handläggare på Miljöskyddsavdelningen är på flera punkter svar på de miljöskyddsåtgärder som efterfrågas av Trollhättans kommun. Länsstyrelsen föreslår tillståndsvillkor bl.a. angående recipientkontroll och verksamhetsutövarens ansvar att förebygga spill och föroreningar från foder och organiska gödselmedel såväl som kemikalier till mark, yt- och grundvatten. För att ha kontroll på eventuella läckage från behållare för organiska gödselmedel förutsätts att dräneringsledningarna runt och under brunnarna leds till en provtagningsbrunn innan vattnet leds till recipient. Föreslagna villkor är sökande helt införstådd med.

*Klimatpåverkan*

Generellt är förbränning av fossila bränslen en liten del av lantbrukets klimatpåverkan, se principberäkning för svensk slaktsvinsproduktion nedan:



De stora klimatinsatserna görs alltså med ansvarsfull växtodling, foderproduktion, och hantering av gödsel. Att söka dessutom planerar produktion av biogas är en klimattjänst som hittills få lantbruk erbjuder.

Därmed sagt ska efterfrågade uppgifter angående den planerade produktionens transporter redogöras för:

- Externa transporter till och från verksamhetsområdet för djurhållning och biogasproduktion, liksom till satellitbrunnar kommer utgöras av lastbilekipage där lastutrymme är avgörande. Ju större lastutrymme, desto färre transporter och mindre bränsleåtgång. Både företagsekonomiskt och klimatvänligt. Avseende möjlighet att ställa krav på fossilfritt bränsle, är det en fråga som måste sättas i relation till tillgängligheten på marknaden. Frågan hålls aktuell i affärsuppgörelser av transporter.
- Interna transporter är oförändrade efter start av slaktsvinsproduktion, med undantag för att stallgödsel/rötrest kommer att transporteras ut till de egna arealerna.
- Nuvarande årsförbrukning av diesel: 32 000 liter.  
Förväntad ökning: 13 600 liter.

I takt med teknikutvecklingen på maskinsidan blir sökandes maskinpark successivt mer energieffektiv och bränslesnål vilket är klimatvänligt. Övergång till alternativa bränslen är beroende av tillgänglighet på marknaden. Det finns ambition att förädla

den producerade biogasen till fordonsbränsle i framtiden, vilket skulle göra sökande till producent av fossilfritt fordonsbränsle.

#### *Enskild avloppsanläggning*

Bygglov krävs inte för den planerade byggnationen. Sökande avser att inkomma med ansökan om tillstånd för enskild avloppsanläggning avseende hushållsspillvatten från personalutrymmen till Samhällsbyggnadsnämnden, Trollhättans stad, i god tid innan byggstart.

## **Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut**

### **Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?**

Sökanden har tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att miljökonsekvensbeskrivningen har den omfattning och detaljeringsgrad som krävs för att den ska kunna ligga till grund för den fortsatta miljöbedömningen och för att miljöbedömningen ska kunna slutföras. Därmed kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

### **Är statusrapporten tillräcklig?**

Den verksamhet som ansökan omfattar är en industriutsläppsverksamhet och då ska ansökan innehålla en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. Enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250) krävs dock inte en statusrapport om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivs. Miljöprövningsdelegationen bedömer att risken är liten för att den verksamhet som ansökan omfattar medför föroreningsskada. Därför krävs ingen statusrapport i detta fall.

### **Är verksamheten tillåtlig?**

Sökanden avser att starta upp två helt nya verksamhetsgrenar i sin verksamhet genom att bygga två nya anläggningar, en för slaktsvinsproduktion och en för biogasproduktion. Av ansökan framgår att det inte finns några närboende förutom egna utarrenderade bostäder inom en radie av cirka 500 meter från planerat verksamhetsområde. Inga synpunkter har framkommit som ifrågasatt lokaliseringen enligt huvudalternativet.

Verksamheten strider inte mot gällande detaljplan. Den är även förenlig med kommunens översiktsplan. Det finns ingen risk för påtaglig skada på något riksintresse för naturvård eller annat ändamål. Det finns inga Natura 2000-områden eller andra skyddade markområden som påverkas av verksamheten.

Sedan 2009 finns ett gemensamt klimatmål i Västra Götaland – att vara en fossiloberoende region år 2030. Sökandes produktion av biogas är i linje med detta mål. Miljöprövningsdelegationen ser positivt på att sökanden vill vara med att driva omställningen till en fossiloberoende livsmedelsproduktion.

All hantering av gödsel och foderrester sker i ett slutet system och pumpas till flytgödselbrunnarna och rötas i anläggningen. Inblandning av egna grödor mm kommer ske i blandningsbrunnen. Det samma gäller för mottagande av externt avfall för rötning som kommer att blandas in i befintlig anläggning. Det finns även möjlighet för tillsmyndigheten att föreskriva om ytterligare villkor för att säkerställa en miljömässigt säker hantering för inblandning av substrat och externt avfall om det skulle visa sig behövas.

Organiska gödselmedel kommer lagras i brunnar med fasta tak och spridningen sker med anpassade fordon och släpslangar. Verksamheten omfattar egen växtodling som skulle kunna medföra läckage av näringsämnen till vattenrecipienten men genom skyddszoner mot vattendrag och bra teknik och anpassade gödselgivor minimeras dessa risker. Miljöprövningsdelegationen bedömer således att verksamheten inte kommer att försvåra möjligheterna att uppfylla miljö kvalitetsnormen för vattenförekomsterna.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten är tillåtlig och att tillstånd därmed kan ges för verksamheten.

#### **Är verksamheten förenlig med lagstiftning som gäller parallellt?**

I februari 2017 offentliggjordes BAT-slutsatser (slutsatser om bästa tillgängliga teknik) för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris i EU-kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/302. Det finns därmed en BAT-slutsats med begränsningsvärde, så kallad BAT-AEL, för ammoniakutsläpp från stallar som för växande grisar ska kunna innehållas i intervallet 0,1–2,6 kg ammoniak per djurplats och år för växande grisar. Intervallets nedre gräns är kopplad till användning av ett luftreningssystem, vilket i det här fallet inte bedöms som skäligt att kräva för verksamheten. Däremot ska den övre gränsen, 2,6 kg, klaras.

Av ansökningshandlingarna framgår att ammoniakutsläppen från kommande stall beräknas uppgå till 1,11 kg per djurplats och år. Detta betyder att BAT-AEL förväntas klaras i den utökade verksamheten. Efterlevnad av BAT-slutsatserna ska redovisas årligen i samband med miljörapporten och Miljöprövningsdelegationen anser inte att det finns skäl till någon ytterligare reglering av ammoniakutsläppet än vad som redan framgår av BAT-slutsatserna.

#### **Vilken omfattning ska tillståndet ha?**

Miljöprövningsdelegationen anser att sökandens yrkande avseende omfattningen av slaktsvinsproduktionen samt årlig mängd biogasproduktion kan godtas. Delegationen anser dock att den totala mängden substrat som ska rötas i anläggningen också ska regleras i tillståndet. Enligt beräkningar i ansökan uppgår den egna gödseln till 31 427 ton och externt avfall till 15 000 ton därför anser delegationen att det är rimligt att tillståndet omfattar en årlig mängd substrat upp till 47 000 ton.

#### **Vilka villkor behövs för tillståndet?**

Med anledning av sökandens åtaganden, förslag på villkor och remissinstansernas synpunkter gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller villkor för verksamheten. De villkor som är av karaktären standardvillkor och överensstämmer med vad som är brukligt vid den här typen av verksamhet med liknande storlek och omgivning motiveras inte närmare.

Sökanden har skyddszoner i dag och har åtagit sig att förbättra dessa skyddszoner ytterligare längs vattendrag och öppna vattenförande diken. Miljöprövningsdelegationen tolkar att sökanden godtagit förslagen i länsstyrelsens yttrande avseende att en anlagd skyddszon får brytas högst en gång vart femte år för ny insädd och att en skyddszon bör vara minst sex meter bred. Delegationen bedömer att inget särskilt villkor behövs för just detta utan det kan omfattas av det allmänna villkoret.

#### **Åtgärder vid olägenheter (villkor 2)**

Generellt finns risk för olägenheter från flugor och lukt vid den nu aktuella typen av djurhållning. Det kan inte uteslutas att även andra olägenheter kan uppstå, exempelvis damm, vibrationer och buller från transporter, fläktar, maskiner och annat. Det är viktigt att sökande arbetar aktivt för att förhindra olägenheter och om en olägenhet trots allt uppstår omedelbart vidtar åtgärder.

#### **Lagring och hantering av organiska gödselmedel m.m (villkor 3-6)**

##### *Villkor 3*

För att kunna ha kontroll på eventuella läckage från behållare för organiska gödselmedel så är det en förutsättning att dräneringsledningarna runt och under brunnarna leds till en provtagningsbrunn innan vattnet leds till recipienten.

##### *Villkor 4*

Vid hantering av fodermedel och organiska gödselmedel är det viktigt att minimera risken för läckage eller spill. Detta gäller för hela kedjan från och till verksamheten. Skulle läckage eller spill ändå uppkomma ska det omedelbart tas om hand.

##### *Villkor 5*

Avloppsvatten som uppkommer vid hantering i och rengöring av foder- och gödselutrymmen innehåller näringsämnen. Det behöver därför hanteras så att läckage och spill inte sprids till omgivningen och inte direkt belastar vattenrecipienter.

När det gäller rengöring av maskiner medger villkoret olika hantering av det vatten som uppkommer beroende på vilken typ av rengöring av maskinparken det är fråga om. Huvudspåret är att all rengöring ska ske på en tät platta med avlopp till flytgödselbehållaren eller motsvarande. Syftet är att förhindra att tvättkemikalier eller oljeföroreningar förorenar mark eller vatten. För det fall enklare avspolning av maskiner behöver ske och man inte använder några kemikalier medger villkoret att det får ske på en gräsbevuxen yta där det inte finns dräneringssystem i närheten.

##### *Villkor 6*

Genom att hålla lagringsbehållarna täckta minskar utsläppen av ammoniak från gödseln. Därför är det skäligt att föreskriva villkor om krav på täckning av lagringsbehållare som innehåller organiska gödselmedel för att begränsa utsläppen av ammoniak till luften.

När det gäller rötrest är endast tak eller flytande plastduk tillåten som täckning. När det gäller flytgödsel kan tillsynsmyndigheten även godkänna svämtäcke eller motsvarande organiska material som alternativ till tak eller flytande plastduk. Dock ska alltid ett heltäckande och stabilt täckningsalternativ användas med motsvarande lukt- och ammoniakreducerande effekt som ett tätslutande tak.

### **Biogasanläggningen (villkor 7-11 och D1)**

#### *Villkor 7*

För att förhindra att obehöriga kan komma i närheten av biogasanläggningen så bör den skyddas med ett staket runt, och när området är obemannat så ska grindar hållas stängda för att förhindra obehöriga att ta sig in.

#### *Villkor 8 och Delegationsvillkor D1*

Miljöprövningsdelegationen anser det angeläget att substrat och externt avfall som ska tillföras blandningsbrunnen på annat sätt än med fast installation, hanteras på ett sådant sätt att eventuellt spill inte medför förorening och att spillet kan tas om hand direkt. För att säkerställa en miljömässigt säker hantering kan ytterligare villkor behöva formuleras i framtiden då det inte finns beskrivet i underlaget hur hanteringen kommer att ske. Därför är det rimligt att tillsynsmyndigheten har möjlighet att föreskriva ytterligare villkor om det skulle bli aktuellt.

#### *Villkor 9*

Miljöprövningsdelegationen anser att det är viktigt att metanläckage minimeras. Metan har en starkare klimatpåverkande effekt än koldioxid. Det är därför viktigt att tillse att metangasproduktionen har minimerats innan rötresten lämnar den slutliga efterrötningen.

För att undvika luktproblem och utsläpp av klimatpåverkande metan vid överproduktion av gas eller i samband med driftsstörningar, så bör gasen facklas av vid dessa tillfällen så att emissionerna blir så låga som möjligt.

#### *Villkor 10*

De avfallsslag som får tas emot och behandlas vid anläggningen anges i bilaga 2. Tillsynsmyndigheten får godkänna att även andra avfallsslag med jämförbara miljöegenskaper får tas emot. Avfall som utgör animaliska biprodukter får dock endast tas emot vid anläggningen om avfallet före mottagandet genomgått fullgod hygienisering.

#### *Villkor 11*

Miljöprövningsdelegationen anser att det ska ställas krav på att sökanden senast 6 månader efter det att biogasanläggningen tagits i drift ska tillse att en beredskapsplan och anpassad utrustning finns för hantering av risker inklusive hantering vid en eventuell överjäsning i rötkastrarna. Tillsynsmyndigheten får bestämma en senare tidpunkt för när beredskapsplanen ska vara framtagen. Miljöprövningsdelegationen vill dock betona att det är av stor vikt att denna typ av anläggning har en beredskapsplan så snart som möjligt efter det att den tagits i drift. Tillsynsmyndigheten bör därför endast kunna förlänga tidpunkten om det finns särskilda skäl.

### **Spridning av organiska gödselmedel (villkor 13-18)**

#### *Villkor 13 och 15*

Vid spridning av organiska gödselmedel på hösten ökar risken för växtnäringsläckage. Ett sätt att minska den risken är att sprida gödseln till sådana grödor som är bra på att ta upp växtnäring på hösten. Sådana exempel på grödor är vallgröda och oljeväxter. Nedbrukning av organiska gödselmedel efter spridning på

marken är en effektiv metod för att minska såväl ammoniakavgång som lukttörningar. Dessutom ökas växtnäringens utnyttjandet. Ju snabbare nedbrukningen sker, desto bättre effekt ger den och därför ska nedbrukning ske inom 12 timmar.

#### *Villkor 14*

Sökanden yrkar att under tiden 1 augusti–31 oktober ska spridning även få ske av organiska gödselmedel på maximalt 300 ha lerjordar inför sådd av höstspannmål, under förutsättning att nedmyllning sker inom sex timmar. Miljöprövningsdelegationen anser inte att en areal om 300 ha av den totala arealen på ca 900 ha är att anse som en begränsad areal. Att göra detta fram till den 31 oktober är inte heller att se som ett bra utnyttjande av växtnäringen. Risken för att ett växtnäringssläckage uppstår i samband med nederbörd är alldeles för stor för att detta ska kunna tillåtas. Miljöprövningsdelegationen anser att under tiden 1 augusti–1 oktober kan spridning av organiska gödselmedel få ske inför sådd av höstspannmål på lerjordar på högst 90 ha per kalenderår, och då ska dessutom nedbrukning ske inom sex timmar efter spridning.

#### *Villkor 16-18*

Viss reglering av gödselspridning finns i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, men föreskrifterna är inte så detaljerade varför det är rimligt att föreskriva preciserade villkor om gödselspridningen utifrån de allmänna hänsynsreglerna och sökandens villkorsförslag.

#### **Kontrollprogram (villkor 21)**

Avgången av biogas från rötningen är större ju högre temperatur rötresten har, därför är det viktigt att ha kontroll på temperaturen på färdigrötat substrat och dokumentera detta.

Som nödläge i biogasanläggningen finns en fackla för att kunna fackla bort överskott av biogas. Det är viktigt att man dokumenterar hur ofta och länge fackling av biogas sker.

Kapaciteten i befintlig brunn för uttag av vatten bedöms vara tillräcklig men för att säkerställa att vattennivåerna i området inte försämras framöver är det rimligt att kontroll av grundvatten sker inom ramen för kontrollprogrammet.

#### **Gödslingsplan (villkor 22)**

Av 20 § Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, och bilaga 6 till föreskrifterna, framgår hur gödslingsbehovet i känsliga områden, till vilka Skövde kommun hör, ska anpassas till enskilda gröders kvävebehov utifrån förväntade skördenivåer, stallgödselns långtidseffekter, förfruktvärden med mera. Beräkningarna ska dokumenteras genom en växtodlingsplan eller motsvarande. I de allmänna råden till 2 kap. 3 § miljöbalken i anslutning till 8 § SJVFS 2004:62 framhålls krav på dokumentation om gödslingsbehov med såväl grödans kvävebehov som markkarteringsresultat för fosfor och kalium samt gödselns växtnäringssinnehåll. Villkoret visar därmed på att även dessa parametrar ska utgöra underlag vid framtagande av verksamhetens årliga gödslings-/växtodlingsplan, för att medverka till ett högt växtnäringens utnyttjande och ett minimerat växtnäringssläckage.

### **Nedläggning av verksamheten (villkor 23)**

Även om risken för förorening av marken bedöms som liten, bör verksamhetsutövaren ge in en anmälan eller avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten om och när verksamheten upphör.

### **När får tillståndet tas i anspråk?**

Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett avgörande ska ha fått laga kraft innan ett tillstånd får tas i anspråk. Högsta domstolen har uttalat (se NJA 2012 s. 623) att det är verksamhetsutövaren som ska visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att det bör finnas ett avgörande med laga kraft innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras.

Sökanden har motiverat behovet av ett verkställighetsförordnande med att det är företagsekonomiskt angeläget att kunna starta verksamheten så snart som möjligt. Fördröjning kan äventyra affärsuppgörelser.

Miljöprövningsdelegationen finner inte att sökandens intresse av omedelbar verkställighet väger tyngre än det som talar för att ett avgörande med laga kraft ska avvaktas. Därför ska ansökan om verkställighetsförordnande avslås.

### **När ska verksamheten ha satts igång?**

Som framgår har sökanden för avsikt att starta den planerade verksamheten så snart som möjligt och uppger att man har långt framskridna planer i det avseendet. Oaktat det bör det beaktas att om förutsättningarna för den aktuella verksamheten trots allt skulle ändras, kan den planerade verksamheten komma att senareläggas. För att säkerställa att anläggningar och andra anordningar som uppförs med stöd av tillståndet motsvarar bästa möjliga teknik då de uppförs och att föreskrivna villkor är ändamålsenliga, anser Miljöprövningsdelegationen att det ska bestämmas en tidpunkt när den planerade verksamheten enligt tillståndet senast ska ha satts igång.

Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten ska ha satts igång senast tre år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller tillståndet.

### **Övriga överväganden**

Krav på minsta lagringsutrymme för gödselproduktionen i jordbruksföretag, regleras i förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket och bedöms utgöra tillräckliga krav. Inget särskilt villkor fastställs därför om minsta lagringsutrymme. Ansvaret för att ha tillräckligt lagringsutrymme, för närvarande minst motsvarande tio månaders gödselproduktion, ligger på verksamhetsutövaren. Vad gäller lagring av tvättvatten om det lagras i separat brunn och inte leds till gödselbrunnen finns det reglerat om lagringstid på tio månader i villkor 5.



Enligt Miljöprövningsdelegationens uppfattning omfattas den vattenverksamhet som förekommer (bortledning av grundvatten för djurproduktion och tvätt av stallar med mera) inte av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 11 kap. miljöbalken. Det bör dock observeras att bortlett grundvatten inte utan vidare får användas för annan verksamhet, exempelvis bevattning av grödor, då undantagen för tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 11 kap. i så fall inte är tillämpliga.

### **Sammanfattande bedömning**

Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas anser Miljöprövningsdelegationen sammanfattningsvis att verksamheten går att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Därför ska tillstånd ges till verksamheten.

### **Information**

#### **Miljörapport ska lämnas**

Varje år ska verksamhetsutövaren senast den 31 mars lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten. Miljörapporten ska lämnas elektroniskt via Svenska miljörapporteringsportalen, <https://smp.lansstyrelsen.se> (se 26 kap. 20 § miljöbalken och Naturvårdsverkets föreskrifter [NFS 2016:8] om miljörapport).

#### **Prövnings- och tillsynsavgift ska betalas**

Den som har tillstånd ska betala en årlig prövnings- och tillsynsavgift. Avgiften ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att tillståndet gavs. Avgiften ska betalas efter beslut av Länsstyrelsen (se 2 kap. förordningen [1998:940] om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken). Länsstyrelsen fakturerar avgiften. Om kommunens miljönämnd är tillsynsmyndighet tillkommer även en avgift enligt den kommunala tillsynstaxan.

#### **Vad krävs om verksamheten ska ändras?**

Om verksamheten ska ändras kan det krävas ett helt nytt tillstånd, ändringstillstånd eller anmälan till tillsynsmyndigheten (se 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprövningsförordningen [2013:251]).

#### **Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?**

Om verksamheten överläts till någon annan fysisk eller juridisk person ska den nya verksamhetsutövaren snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det (se 32 § förordningen [1998:899] om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Om det behövs en säkerhet för att tillståndet ska vara giltigt, måste den nya verksamhetsutövaren ställa en egen säkerhet som Miljöprövningsdelegationen ska godkänna.

#### **Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?**

Om verksamheten medför miljöskador, till exempel föroreningar, eller olägenheter för miljön är det i första hand verksamhetsutövaren som är ansvarig för att avhjälpa skadorna eller olägenheterna. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast

underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. (Se 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken)

### **Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet**

Detta tillstånd innebär inte att verksamhetsutövaren slipper krav som följer av andra bestämmelser, exempelvis enligt 11 kap. miljöbalken om vattenverksamhet, kulturmiljölagen (1988:950), eller plan- och bygglagen (2010:900). Det kan handla om att det också är nödvändigt med tillstånd till eller anmälan av vattenverksamhet, tillstånd för ingrepp i fornlämning, eller bygglov.

När det gäller biogasanläggning så ska denna godkännas av Jordbruksverket mer information om detta finns på ([www.jordbruksverket.se](http://www.jordbruksverket.se)).

Exempel på andra förordningar och föreskrifter som gäller vid sidan av detta tillstånd är

- förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)
- djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66)

---

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Sabine Lagerberg, ordförande, och Anna Alenius Bolin, miljösakkunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Robert Ernstsson, miljöhandläggare.

*Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.*

## Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är [vastragotaland@lansstyrelsen.se](mailto:vastragotaland@lansstyrelsen.se). Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 18 januari 2021.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 4 januari 2021.**

**Överklagandet ska vara skriftligt.** I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

### Bilaga

1. Karta över verksamhetsområdet
2. Avfallsslag som omfattas av tillståndet
3. Karta över placering av satellitbrunnar

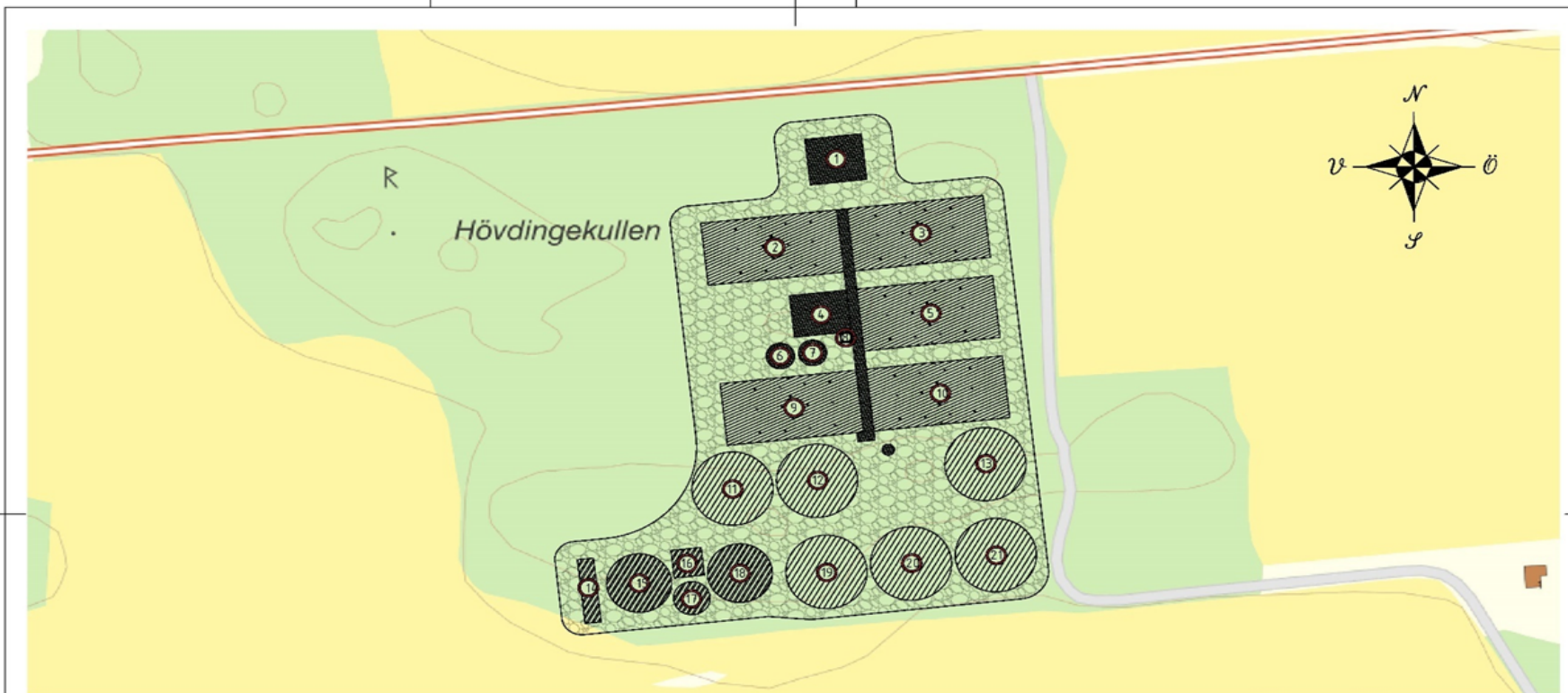
### Sändlista

#### *Externt*

- Naturvårdsverket, [registrator@naturvardsverket.se](mailto:registrator@naturvardsverket.se)
- Havs- och vattenmyndigheten, [havochvatten@havochvatten.se](mailto:havochvatten@havochvatten.se)
- Länsstyrelsen/Enheten för miljötillsyn, [miljoskydd.vastragotaland@lansstyrelsen.se](mailto:miljoskydd.vastragotaland@lansstyrelsen.se)
- Samhällsbyggnadsnämnden i Trollhättans kommun, [samhallsbyggnad@trollhattan.se](mailto:samhallsbyggnad@trollhattan.se)
- Jordbruksverket, [jordbruksverket@jordbruksverket.se](mailto:jordbruksverket@jordbruksverket.se)
- Trafikverket, Region Väst, [goteborg@trafikverket.se](mailto:goteborg@trafikverket.se)
- Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund, [info@brand112.se](mailto:info@brand112.se)
- Aktförvararen i Trollhättans kommun, [trollhattans.stad@trollhattan.se](mailto:trollhattans.stad@trollhattan.se)

#### *Internt*

- Sabine Lagerberg
- Anna Alenius Bolin
- Robert Ernstsson
- Monica Lind
- Katja Almqvist
- Elisabeth Lindqvist Tärneld



FÖRKLARING	SWEREF 99 KOORDINATER	FÖRKLARING	SWEREF 99 KOORDINATER
1. Lager för strömedel.	N: 644 9807 E: 349 259	11. Gödsel/substratbrunn, 5000m3.	N: 644 9645 E: 349 247
2. Slaktsvinstall A.	N: 644 9778 E: 349 253	12. Gödsel/substratbrunn, 5000m3.	N: 644 9649 E: 349 289
3. Slaktsvinstall B.	N: 644 9789 E: 349 342	13. Gödsel/substratbrunn, 5000m3.	N: 644 9661 E: 349 371
4. Foderberedning och serviceutrymme.	N: 644 9739 E: 349 284	14. Biogas lager,	N: 644 9597 E: 349 173
5. Slaktsvinstall C.	N: 644 9750 E: 349 351	15. Röttkammare A,	N: 644 9595 E: 349 201
6. Fodersilo 1, 1500 ton.	N: 644 9718 E: 349 267	16. Teknikbod till biogas,	N: 644 9608 E: 349 221
7. Fodersilo 2, 1500 ton.	N: 644 9719 E: 349 283	17. Blandningsbrunn,	N: 644 9589 E: 349 230
8. Dranktank.	N: 644 9728 E: 349 302	18. Röttkammare B,	N: 644 9596 E: 349 252
9. Slaktsvinstall D.	N: 644 9693 E: 349 271	19. Gödsel/rötrestbrunn, 5000m3.	N: 644 9602 E: 349 291
10. Slaktsvinstall E,	N: 644 9701 E: 349 354	20. Gödsel/rötrestbrunn, 5000m3.	N: 644 9608 E: 349 332
		21. Gödsel/rötrestbrunn, 5000m3.	N: 644 9614 E: 349 374
Hårdgjord yta		Serviceutrymmen	
Slaktsvinstallar		Biogasanläggning	

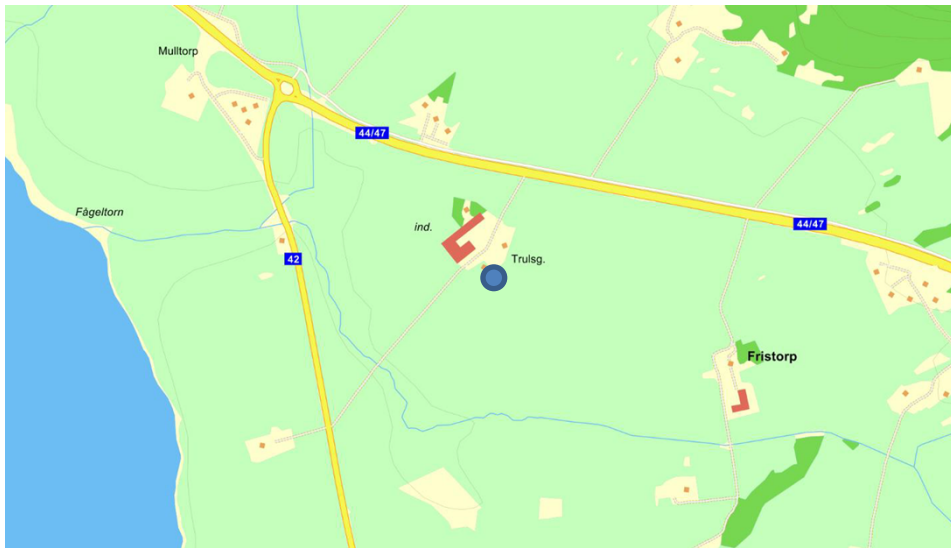
<b>Rätt<sup>3</sup> byggrådgivare</b>		BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
<p>HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET VÄSTRA JÄRNVÄGGSGATAN 18 532 30 SKARA Tel: 0511-248 00</p> <p>Hushållnings sällskapet</p>	<p><b>Koberg Förvaltning AB</b> Koberg 4, 441 72 Sollebrunn Trollhättan Koberg 1:1 Utsläppskoordinatorer luft</p>		<p>SITUATIONSPLAN SKALA 1:2000</p>			
	<p>RITAD AV, KONSTRUERAD AV David Gevert</p> <p>STATUS <b>Utsläppspunkt - luft</b></p>	<p>ORDERNR.</p>	<p>DATUM 20-07-17</p>	<p>RETNINGSNUMMER A-00-2</p>	<p>ÄNDR BET</p>	

**Lista med avfallsslag som är aktuella för rötning****Bilaga 2**

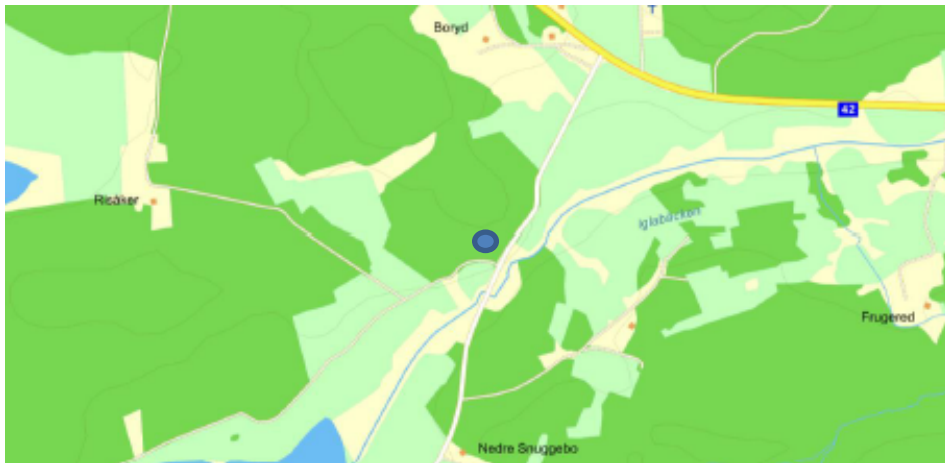
<b>Avfallsslag</b>	<b>Avfallskod</b>
Tvättvatten från rengöring av stallar	0201
Växtdelar, tex kasserad gröda, dåligt foder, ärthalm m.m.	020103
Stallgödsel	020106
Avfall från bearbetning och beredning av frukt, grönsaker, spannmål, ätliga oljor, kakao, kaffe och tobak; tillverkning av konserver; tillverkning av jäst och jästextrakt, bearbetning och jäsning av melass	0203
Slam från tvättning, rengöring, skalning, centrifugering och separering	020301
Avfall från vätskeextraktion	020303
Vegetabiliskt avfall, material som är olämpliga för konsumtion eller beredning	020304
Avfall från tillverkning av mejeriprodukter, ex vassle	0205
Material som är olämpliga för konsumtion eller beredning	020501
Avfall från bagerier och konfektyrfabriker	0206
Avfall från produktion av alkoholhaltiga och alkoholfria drycker (utom kaffe, te och kakao)	0207
Avfall från spritdestillation.	020702
Fett från storkök	190809
Vattenverkshumus	1909
Ätlig olja, ätligt fett	200125

## Placering av satellitbrunnar

## Bilaga 3



Lokalisering satellitbrunn Trulsgården Fristorp



Lokalisering satellitbrunn Snuggebo



Lokalisering satellitbrunn Lived